

Uimhir Lárionaid

71

Uimhir Iarrthóra

General Certificate of Secondary Education
2011

Eacnamaíocht Bhaile

Aonad 1: Aiste Bia agus Sláinte
agus Feasacht Tomhaltóra

[GHE11]

DÉ MÁIRT 17 BEALTAINE, MAIDIN

AM

1 uair 30 nóiméad.

TREOIR D'IARRTHÓIRÍ

Scríobh d'Uimhir Lárionaid agus d'Uimhir Iarrthóra sna spásanna chuige sin ag barr an leathanaigh seo.

Scríobh do fhreagraí sna spásanna chuige sin sa scrúdpháipéar seo.

Roinn A: Aiste Bia agus Sláinte: 6 cheist.

Roinn B: Feasacht Tomhaltóra: 4 cheist.

Freagair **gach ceann** de na **deich** gceist.

EOLAS D'IARRTHÓIRÍ

Is é 100 an marc iomlán don pháipéar seo.

Léiríonn figiúirí idir lúibíní ar thaobh na lámhe deise de leathanaigh na marcanna atá ag dul do gach ceist nó do gach cuid de cheist.

Measúnófar caighdeán na cumarsáide scríofa i gceisteanna **5**, **6**, agus **10**.

Don Scrúdaitheoir
amháin

Uimhir Ceiste	Marcanna
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	

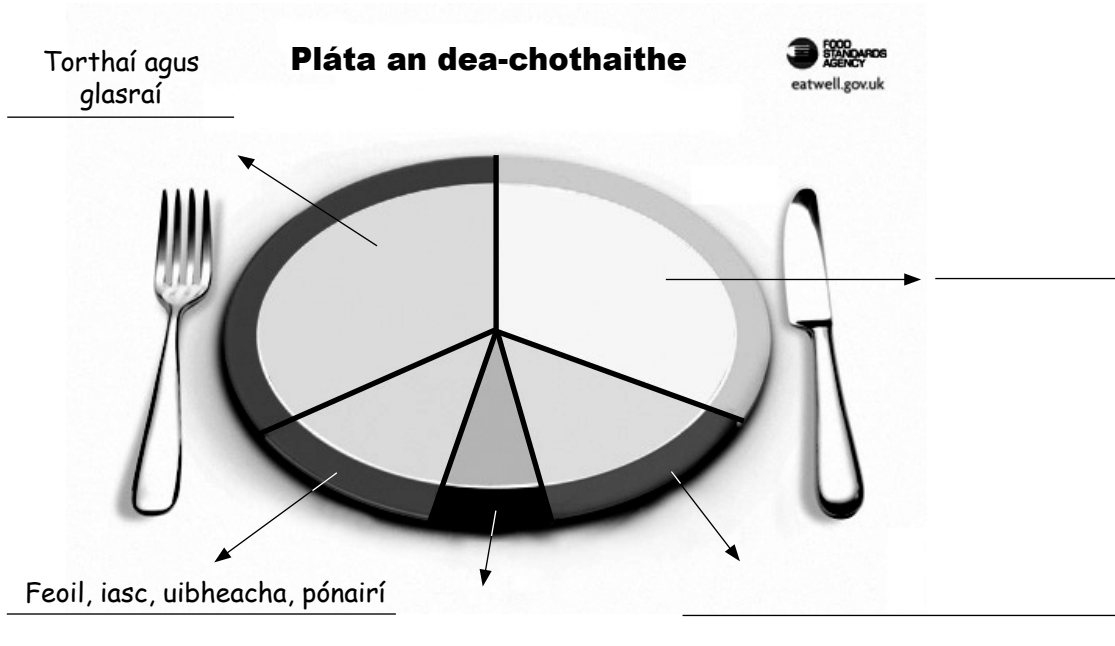
Marc Iomlán	
-------------	--

ROINN A – AISTE BIA AGUS SLÁINTE

Scrúdaitheoir Amháin

Marcanna Athmharc

1 (a) Lipéadaigh na codanna seo a leanas de phláta an dea-chothaithe

© (adapted) published by the Food Standards Agency – Crown copyright 2007. FSA/1198/0907 [3]

(b) Molann an Ghníomhaireacht um Chaighdeán Bia '8 leid le haghaidh dea-chothaithe'.

Scríobh 3 cinn de na leideanna seo.

1. _____ [1]

2. _____ [1]

3. _____ [1]

2 Is cuid thábhachtach den aiste bia iad torthaí agus glasraí.

(a) Scríobh **ceithre** dhóigh ar féidir torthaí agus glasraí a úsáid go cruthaitheach san aiste bia.

1. _____ [1]

2. _____ [1]

3. _____ [1]

4. _____ [1]

(b) Mínigh **dhá** dhóigh a dtéann torthaí agus glasraí chun tairbhe do shláinte páistí (4–11 bliain d’aois).

1. _____

_____ [2]

2. _____

_____ [2]

3 Anseo thíos tá an t-oideas do Phasta BÁCÁILTE ach athraíodh 3 cinn de na chomhábhair.

Scrúdaitheoir Amháin

Marcanna Athmharc

Pasta BÁCÁILTE

An Chéad Oideas	An tOideas a athraíodh
200g pasta	
50g de bhagún stríocach	50g de shicín cócaráilte
50g de cháis Chéadair	50g de cháis Chéadair bheagmhéathrais
$\frac{1}{2}$ taespúnóg de shalann	
40g d'im	40g de mhargairín il-neamhsháithithe
40g de phlúr bán	
575ml de bhainne	

(a) Na hathruithe a rinneadh ar an oideas seo, is féidir go mbeidh siad ina gcuidiú do dhuine atá buartha faoi Ghalar Corónach Croí. Mínigh cad chuige.

[6]

(b) Luaigh **dhá** athrú eile is féidir a dhéanamh leis an oideas seo a fheabhsú.

1. _____ [1]

2. _____ [1]

4 Tá baol ann go dtiocfaidh oistéapóróis ar mhná óga agus iad níos sine.

(a) Luaigh **dhá** phíosa comhairle, **seachas** aiste bia, ba chóir do mhná óga a leanúint le baol oistéapóróise a laghdú.

1. _____ [1]

2. _____ [1]

(b) Pléigh an ról atá ag vitimín D agus ag cailciam maidir le sláinte na gcnámh.

_____ [4]

(c) Cuirtear cailciam agus vitimín D le bia amhail arán agus margairín.

Pléigh **dhá** chúis a ndéantar bia a láidriú.

1. _____

_____ [2]

2. _____

_____ [2]

6 Daoine a imríonn cuid mhór spóirt, luaigh agus mínigh dóigheanna ar féidir aiste bia sláintiúil a bheith acu.

[9]

Scrúdaitheoir Amháin
Marcanna
Athmharc

ROINN B – FEASACHT TOMHALTÓRA

Scrúdaitheoir Amháin

Marcanna Athmharc

- 7 (a) Scríobh **dhá** chineál de na meáin chumarsáide is féidir a úsáid le fógraíocht a dhéanamh.

1. _____ [1]

2. _____ [1]

- (b) Mínigh an dóigh a mbeadh tionchar ag an tsiombail seo ar thomhaltóirí nuair atá siad ag ceannach t-léine.

_____ [2]

- (c) Pléigh an dóigh a mbíonn tionchar ag na tosca seo a leanas ar thomhaltóirí nuair a bhíonn siad ag siopadóireacht do bhia.

1. Cultúrtha

_____ [2]

2. Síceolaíoch

_____ [2]

8 (a) Scríobh 3 rud a chuirfeadh cosc ar dhuine a bheith ina thomhaltóir éifeachtach.

1. _____ [1]

2. _____ [1]

3. _____ [1]

(b) Pléigh dhá thoradh is féidir a bheith ann do dhaoine nach ndéanann a gcuid airgid a bhainistiú mar is ceart.

_____ [4]

Scrúdaitheoir Amháin

Marcanna Athmharc

- 9 (a) Cad é do bharúil de chainéil siopadóireachta mar dhóigh le hearraí a cheannach?

[4]

- (b) Na Rialacháin um Chosaint Thomhaltóirí (Ciandíol) 2000, mínigh an dóigh a gcosnaíonn siad tomhaltóirí a cheannaíonn earraí ó chainéal siopadóireachta.

[2]

- (c) An iris “Which?”, cuir síos ar an dóigh a dtugann sí tacaíocht agus faisnéis do thomhaltóirí.

[4]

10 Pléigh an dóigh a mbíonn tionchar ag margáocht ar pháistí nó ar thomhaltóirí atá ag ceannach earraí do pháistí.

Scrúdaitheoir Amháin	
Marcanna	Athmharc

[9]

SEO DEIREADH AN SCRÚDPHÁIPÉIR

Cuireadh isteach ar chead chun an t-ábhar cóipchirt uile a atáirgeadh.
I gcásanna áirithe is féidir nár éirigh le CCEA teagmháil a dhéanamh le húinéirí cóipchirt agus beidh sé sásta na hadmhálacha sin a fágadh ar lár a chur ina gceart amach anseo ach é a chur ar an eolas.